

Πρὸς Κολοσσαεῖς

Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ Τιμόθεος¹ ὁ **1**

ἀδελφός, τοῖς ἐν Κολασσαῖς² ἀγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν χριστῷ: **2**

χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐχαριστοῦμεν³ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, **3**

πάντοτε⁴ περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι, ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν **4**

χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἀγίους, διὰ τὴν **5**

ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην⁵ ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκούσατε⁶ ἐν τῷ

λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου, τοῦ παρόντος⁷ εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ **6**

ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, καὶ ἔστιν καρποφορούμενον⁸ καὶ αὐξανόμενον,⁹

καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε¹⁰ τὴν χάριν

τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ: καθὼς καὶ ἐμάθετε¹¹ ἀπὸ Ἐπαφρᾶ¹² τοῦ ἀγαπητοῦ **7**

συνδούλου¹³ ἡμῶν, ὅς ἐστιν πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος¹⁴ τοῦ χριστοῦ, ὁ **8**

καὶ δηλώσας¹⁵ ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι.

¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ² Κολοσσαί, ὦν, ἡ, Colossae. ³ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ⁴ πάντοτε, always, at all times. ⁵ ἀπόκειμαι, be laid up, put away. ⁶ προακούω, hear beforehand. ⁷ πάρεμι, be present, have arrived. ⁸ καρποφορέω, bear fruit. ⁹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁰ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹¹ μαθαίνω, learn, ascertain. ¹² Ἐπαφρᾶς, ᾱ, ὁ, Epaphras. ¹³ σύνδουλος, ου, ὁ, fellow slave, fellow servant. ¹⁴ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ¹⁵ δηλώω, show, make clear.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν, οὐ παυόμεθα¹ ὑπὲρ ὑμῶν 9
 προσευχόμενοι, καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῇτε τὴν ἐπίγνωσιν² τοῦ
 θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει³ πνευματικῇ,⁴ 10
 περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως⁵ τοῦ κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρέσκειαν,⁶ ἐν παντὶ
 ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες⁷ καὶ αὐξανόμενοι⁸ εἰς τὴν ἐπίγνωσιν² τοῦ
 θεοῦ: ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι⁹ κατὰ τὸ κράτος¹⁰ τῆς δόξης αὐτοῦ, 11
 εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν¹¹ καὶ μακροθυμίαν¹² μετὰ χαρᾶς: εὐχαριστοῦντες¹³ 12
 τῷ πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι¹⁴ ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα¹⁵ τοῦ κλήρου¹⁶ τῶν
 ἁγίων ἐν τῷ φωτί, ὃς ἐρρύσατο¹⁷ ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκοτούς,¹⁸ 13
 καὶ μετέστησεν¹⁹ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, ἐν ᾧ 14
 ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν,²⁰ τὴν ἄφεσιν²¹ τῶν ἁμαρτιῶν: ὃς ἐστὶν εἰκὼν²² 15
 τοῦ θεοῦ τοῦ ἀοράτου,²³ πρωτότοκος²⁴ πάσης κτίσεως: ²⁵ ὅτι ἐν αὐτῷ 16
 ἐκτίσθη²⁶ τὰ πάντα, τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ²⁷
 καὶ τὰ ἀόρατα,²⁸ εἴτε θρόνοι, εἴτε κυριότητες,²⁸ εἴτε ἀρχαί, εἴτε ἐξουσίαι:
 τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται:²⁶ καὶ αὐτός ἐστιν πρὸ²⁹ 17
 πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκεν.³⁰ Καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ 18
 τοῦ σώματος, τῆς ἐκκλησίας: ὃς ἐστὶν ἀρχή, πρωτότοκος²⁴ ἐκ τῶν
 νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων:³¹ ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησεν 19

¹ παύω, cause to cease. ² ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ³ σύνεσις, εως, ἡ, understanding, insight. ⁴ πνευματικός, spiritual. ⁵ ἀξίως, worthily, in a manner worthy of. ⁶ ἀρέσκεια, ας, ἡ, pleasing, willing service. ⁷ καρποφορέω, bear fruit. ⁸ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁹ δυναμόω, strengthen, enable. ¹⁰ κράτος, ους, τό, power, dominion. ¹¹ ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ¹² μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ¹³ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ¹⁴ ἱκανόω, make sufficient, qualify. ¹⁵ μερίς, ἰδος, ἡ, part, portion. ¹⁶ κλήρος, ου, ὁ, lot, portion. ¹⁷ ῥύομαι, rescue, save. ¹⁸ σκοτός, ους, τό, darkness. ¹⁹ μεθίστημι, remove, turn away. ²⁰ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ²¹ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ²² εἰκὼν, ὄνος, ἡ, image, likeness. ²³ ἀόρατος, invisible, unseen. ²⁴ πρωτότοκος, first-born. ²⁵ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ²⁶ κτίζω, create, form. ²⁷ ὁρατός, visible. ²⁸ κυριότης, ητος, ἡ, lordship, dominion. ²⁹ πρὸ, before (gen), before. ³⁰ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ³¹ πρωτεύω, be first, have first place. ³² εὐδοκέω, think it good, be well pleased with.

πᾶν τὸ πλήρωμα¹ κατοικῆσαι,² καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι³ τὰ πάντα 20
 εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας⁴ διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ⁵ αὐτοῦ, δι'
 αὐτοῦ, εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ ὑμᾶς ποτέ⁶ 21
 ὄντας ἀπηλλοτριωμένους⁷ καὶ ἐχθρούς⁸ τῇ διανοίᾳ⁹ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς
 πονηροῖς, νυνὶ¹⁰ δὲ ἀποκατήλλαξεν³ ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ 22
 τοῦ θανάτου, παραστῆσαι¹¹ ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους¹² καὶ
 ἀνεγκλήτους¹³ κατενώπιον¹⁴ αὐτοῦ: εἴγε¹⁵ ἐπιμένετε¹⁶ τῇ πίστει 23
 τεθεμελιωμένοι¹⁷ καὶ ἐδραῖοι,¹⁸ καὶ μὴ μετακινούμενοι¹⁹ ἀπὸ τῆς ἐλπίδος
 τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ τῇ κτίσει²⁰ τῇ
 ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος.²¹

Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασιν²² ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἀνταναπληρῶ²³ τὰ 24
 ὑστερήματα²⁴ τῶν θλίψεων²⁵ τοῦ χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ
 σώματος αὐτοῦ, ὃ ἐστὶν ἡ ἐκκλησία: ἥς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος,²¹ κατὰ 25
 τὴν οἰκονομίαν²⁶ τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς, πληρῶσαι τὸν
 λόγον τοῦ θεοῦ, τὸ μυστήριον²⁷ τὸ ἀποκεκρυμμένον²⁸ ἀπὸ τῶν αἰώνων 26
 καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν:²⁹ νυνὶ¹⁰ δὲ ἐφανερώθη³⁰ τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, οἷς 27
 ἠθέλησεν ὁ θεὸς γνωρίσαι³¹ τί τὸ πλοῦτος³² τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου²⁷

¹ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ² κατοικέω, inhabit, dwell. ³ ἀποκαταλλάσσω, reconcile. ⁴ εἰρηνοποιέω, make peace, reconcile. ⁵ σταυρός, οὗ, ὁ, cross. ⁶ ποτέ, once, at some time. ⁷ ἀπαλλοτριόμαι, alienate, estrange. ⁸ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ⁹ διάνοια, ας, ἡ, mind, understanding. ¹⁰ νυνί, now, already. ¹¹ παρίστημι, be present, stand by. ¹² ἄμωμος, without blemish, blameless. ¹³ ἀνέγκλητος, above reproach, blameless. ¹⁴ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ¹⁵ εἴγε, if indeed, seeing that. ¹⁶ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁷ θεμελιόω, lay a foundation, found. ¹⁸ ἐδραῖος, steadfast, firm. ¹⁹ μετακινέω, shift, remove. ²⁰ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ²¹ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ²² πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ²³ ἀνταναπληρῶ, fill up in turn. ²⁴ ὑστερήμα, τος, τό, that which is lacking, need. ²⁵ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ²⁶ οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ²⁷ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ²⁸ ἀποκρύπτω, hide, conceal. ²⁹ γενεά, ας, ἡ, generation. ³⁰ φανερώω, reveal, manifest. ³¹ γνωρίζω, make known, declare. ³² πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches.

τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅς ἐστιν χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπίς τῆς δόξης· ὃν 28

ἡμεῖς καταγγέλλομεν,¹ νουθετοῦντες² πάντα ἄνθρωπον, καὶ

διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν³

πάντα ἄνθρωπον τέλειον⁴ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ· εἰς ὃ καὶ κοπιῶ,⁵ 29

ἀγωνιζόμενος⁶ κατὰ τὴν ἐνέργειαν⁷ αὐτοῦ, τὴν ἐνεργουμένην⁸ ἐν ἐμοὶ ἐν

δυνάμει.

Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον⁹ ἀγῶνα¹⁰ ἔχω περὶ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν 2

Λαοδικείᾳ,¹¹ καὶ ὅσοι οὐχ ἐωράκασιν τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί, ἵνα 2

παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, συμβιβασθέντων¹² ἐν ἀγάπῃ, καὶ εἰς

πάντα πλοῦτον¹³ τῆς πληροφορίας¹⁴ τῆς συνέσεως,¹⁵ εἰς ἐπίγνωσιν¹⁶ τοῦ

μυστηρίου¹⁷ τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς καὶ τοῦ χριστοῦ, ἐν ᾧ εἰσὶν πάντες οἱ 3

θησαυροὶ¹⁸ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως¹⁹ ἀπόκρυφοι.²⁰ Τοῦτο δὲ λέγω, 4

ἵνα μή τις ὑμᾶς παραλογίζηται²¹ ἐν πιθανολογίᾳ.²² Εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ 5

ἄπειμι,²³ ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμί, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν

τὴν τάξιν,²⁴ καὶ τὸ στερέωμα²⁵ τῆς εἰς χριστὸν πίστεως ὑμῶν.

¹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ² νουθετέω, admonish, exhort. ³ παρίστημι, be present, stand by. ⁴ τέλειος, complete, perfect. ⁵ κοπιᾶω, toil, labor. ⁶ ἀγωνίζομαι, contend, struggle. ⁷ ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ⁸ ἐνεργέω, work, effect. ⁹ ἡλίκος, how great, how small. ¹⁰ ἀγών, ὁ, struggle, fight. ¹¹ Λαοδικεία, ας, ἡ, Laodicea. ¹² συμβιβάζω, hold together, instruct. ¹³ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ¹⁴ πληροφορία, ας, ἡ, full assurance, certainty. ¹⁵ σύνεσις, εως, ἡ, understanding, insight. ¹⁶ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ¹⁷ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ¹⁸ θησαυρός, οῦ, ὁ, storehouse, treasure. ¹⁹ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ²⁰ ἀπόκρυφος, hidden, secret. ²¹ παραλογίζομαι, deceive, mislead. ²² πιθανολογία, ας, ἡ, persuasive speech. ²³ ἀπειμι, go away, depart. ²⁴ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ²⁵ στερέωμα, τος, τό, firmament, firmness.

Ὡς οὖν παρελάβετε¹ τὸν χριστὸν Ἰησοῦν τὸν κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, 6

ἐρριζωμένοι² καὶ ἐποικοδομούμενοι³ ἐν αὐτῷ, καὶ βεβαιούμενοι⁴ ἐν τῇ 7

πίστει, καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες⁵ ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ.⁶

Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν⁷ διὰ τῆς φιλοσοφίας⁸ καὶ κενῆς⁹ 8

ἀπάτης,¹⁰ κατὰ τὴν παράδοσιν¹¹ τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα¹² τοῦ

κόσμου, καὶ οὐ κατὰ χριστόν· ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ¹³ πᾶν τὸ πλήρωμα¹⁴ 9

τῆς θεότητος¹⁵ σωματικῶς,¹⁶ καί ἐστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ 10

κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας· ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε¹⁷ περιτομῇ¹⁸ 11

ἀχειροποιήτῳ,¹⁹ ἐν τῇ ἀπεκδύσει²⁰ τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν τῆς

σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ¹⁸ τοῦ χριστοῦ, συνταφέντες²¹ αὐτῷ ἐν τῷ 12

βαπτίσματι,²² ἐν ᾧ καὶ συνεγέρθητε²³ διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας²⁴

τοῦ θεοῦ, τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν. Καὶ ὑμᾶς, νεκροὺς 13

ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασιν²⁵ καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ²⁶ τῆς σαρκὸς ὑμῶν,

συνεζωοποίησεν²⁷ ὑμᾶς σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος²⁸ ἡμῖν πάντα τὰ

παραπτώματα,²⁵ ἐξαλείψας²⁹ τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον³⁰ τοῖς δόγμασιν, 14

ὃ ἦν ὑπεναντίον³² ἡμῖν· καὶ αὐτὸ ἥρκεν ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώσας³³

¹ παραλαμβάνω, receive, take. ² ριζόω, root, fix by the root. ³ ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ⁴ βεβαιόω, confirm, secure. ⁵ περισσεύω, abound, be rich. ⁶ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ⁷ συλαγωγέω, make captive of, carry off as spoil. ⁸ φιλοσοφία, ας, ἡ, philosophy, love of wisdom. ⁹ κενός, empty, vain. ¹⁰ ἀπάτη, ης, ἡ, deceit, deceitfulness. ¹¹ παράδοσις, εως, ἡ, tradition, instruction. ¹² στοιχεῖον, τό, elementary principles, elements. ¹³ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁴ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ¹⁵ θεότης, ητος, ἡ, divine nature, deity. ¹⁶ σωματικῶς, in bodily form, bodily. ¹⁷ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ¹⁸ περιτομή, ης, ἡ, circumcision. ¹⁹ ἀχειροποίητος, not made with hands, not made by hand. ²⁰ ἀπέκδυσις, εως, ἡ, removal, stripping off. ²¹ συνθάπτω, bury along with. ²² βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ²³ συνεγείρω, raise up with, raise along with. ²⁴ ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ²⁵ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ²⁶ ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ²⁷ συζωοποιέω, make alive together with someone. ²⁸ χαρίζομαι, give freely, forgive. ²⁹ ἐξαλείφω, wipe out, erase. ³⁰ χειρόγραφον, ου, τό, account, record of debts. ³¹ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ³² ὑπεναντίος, opposed, contrary. ³³ προσηλώω, nail (fast), nail to.

αὐτὸ τῷ σταυρῷ:¹ ἀπεκδυσάμενος² τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, 15
ἐδειγμάτισεν³ ἐν παρρησίᾳ,⁴ θριαμβεύσας⁵ αὐτοὺς ἐν αὐτῷ.

Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει⁶ ἢ ἐν πόσει,⁷ ἢ ἐν μέρει⁸ ἑορτῆς⁹ ἢ 16
νουμηνίας¹⁰ ἢ σαββάτων: ἃ ἔστιν σκιά¹¹ τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα 17
χριστοῦ. Μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβεύετω¹² θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ¹³ 18
καὶ θρησκείᾳ¹⁴ τῶν ἀγγέλων, ἃ μὴ ἐώρακεν ἐμβατεύων,¹⁵ εἰκῇ¹⁶
φυσιούμενος¹⁷ ὑπὸ τοῦ νοῦς¹⁸ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ οὐ κρατῶν¹⁹ τὴν 19
κεφαλὴν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα, διὰ τῶν ἀφῶν²⁰ καὶ συνδέσμων²¹
ἐπιχορηγούμενον²² καὶ συμβιβαζόμενον,²³ αὖξει²⁴ τὴν αὖξησιν²⁵ τοῦ
θεοῦ.

Εἰ ἀπεθάνετε σὺν χριστῷ, ἀπὸ τῶν στοιχείων²⁶ τοῦ κόσμου, τί ὥς ζῶντες 20
ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε,²⁷ Μὴ ἄψῃ,²⁸ μηδὲ γεύσῃ,²⁹ μηδὲ θίγῃς³⁰ – ἃ 21
ἔστιν πάντα εἰς φθορὰν³¹ τῇ ἀποχρήσει³² – κατὰ τὰ ἐντάλματα³³ καὶ
διδασκαλίας³⁴ τῶν ἀνθρώπων; Ἄτινά ἐστιν λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν 23
ἐθελοθρησκείᾳ³⁵ καὶ ταπεινοφροσύνῃ¹³ καὶ ἀφειδίᾳ³⁶ σώματος, οὐκ ἐν

¹ σταυρός, οὗ, ὁ, cross. ² ἀπεκδύομαι, strip off, disarm. ³ δειγματίζω, make a show of, expose. ⁴ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ⁵ θριαμβεύω, lead in a triumphal procession. ⁶ βρώσις, εως, ἡ, eating, food. ⁷ πόσις, εως, ἡ, drinking, drink. ⁸ μέρος, ους, τό, part, portion. ⁹ ἑορτή, ἡς, ἡ, feast, festival. ¹⁰ νουμηνία, ας, ἡ, new moon as a festival. ¹¹ σκιά, ἄς, ἡ, shadow, thick darkness. ¹² καταβραβεύω, rob of a prize, decide against. ¹³ ταπεινοφροσύνη, ἡς, ἡ, lowliness of mind, humility. ¹⁴ θρησκεία, ας, ἡ, religion, worship. ¹⁵ ἐμβατεύω, enter into, enter. ¹⁶ εἰκῇ, without cause or reason, vainly. ¹⁷ φυσιώω, puff or blow up, be arrogant. ¹⁸ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹⁹ κρατέω, grasp, lay hold of. ²⁰ ἀφή, ἡς, ἡ, joint, band. ²¹ σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ²² ἐπιχορηγέω, supply, provide. ²³ συμβιβάζω, hold together, instruct. ²⁴ αὖξιν, αὖξιν, ἡ, increase. ²⁵ αὖξις, εως, ἡ, growth, increase. ²⁶ στοιχεῖον, τό, elementary principles, elements. ²⁷ δογματίζω, subject to regulations, decree. ²⁸ ἄπτομαι, touch or handle. ²⁹ γεύομαι, taste, experience. ³⁰ θιγγάνω, touch, handle. ³¹ φθορά, ἄς, ἡ, destruction, corruption. ³² ἀπόχρησις, εως, ἡ, consuming, using up. ³³ ἐντάλμα, τος, τό, precept, commandment. ³⁴ διδασκαλία, ας, ἡ, teaching, doctrine. ³⁵ ἐθελοθρησκεία, ας, ἡ, arbitrary worship. ³⁶ ἀφειδία, ας, ἡ, unsparing treatment, severity.

τιμῇ¹ τινὶ πρὸς πλησμονὴν² τῆς σαρκός.

Εἰ οὖν συνηγέρθητε³ τῷ χριστῷ, τὰ ἄνω⁴ ζητεῖτε, οὗ⁵ ὁ χριστός ἐστιν ἐν 3

δεξιᾷ τοῦ θεοῦ καθήμενος. Τὰ ἄνω⁴ φρονεῖτε,⁶ μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. 2

Ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται⁷ σὺν τῷ χριστῷ ἐν τῷ θεῷ. 4

Ὅταν ὁ χριστὸς φανερωθῇ,⁸ ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ

φανερωθήσεσθε⁸ ἐν δόξῃ.

Νεκρώσατε⁹ οὖν τὰ μέλη¹⁰ ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν,¹¹ ἀκαθαρσίαν,¹² 5

πάθος,¹³ ἐπιθυμίαν¹⁴ κακὴν, καὶ τὴν πλεονεξίαν,¹⁵ ἥτις ἐστὶν

εἰδωλολατρεία,¹⁶ δι' ἧς ἔρχεται ἡ ὀργὴ¹⁷ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς 6

ἀπειθείας:¹⁸ ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε,¹⁹ ὅτε ἐζήτε ἐν αὐτοῖς. 7

Νυνὶ²⁰ δὲ ἀπόθεσθε²¹ καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν,¹⁷ θυμόν,²² κακίαν,²³

βλασφημίαν,²⁴ αἰσχρολογίαν²⁵ ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν: μὴ ψεύδεσθε²⁶ εἰς 9

ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι²⁷ τὸν παλαιὸν²⁸ ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν

αὐτοῦ, καὶ ἐνδυσάμενοι³⁰ τὸν νέον,³¹ τὸν ἀνακαινούμενον³² εἰς 10

ἐπίγνωσιν³³ κατ' εἰκόνα³⁴ τοῦ κτίσαντος³⁵ αὐτόν: ὅπου οὐκ ἔστι³⁶ Ἑλλήν³⁷ 11

¹ τιμή, ἡς, ἡ, honor, price. ² πλησμονή, ἡς, ἡ, indulgence, satisfaction. ³ συνεγείρω, raise up with, raise along with. ⁴ ἄνω, up, above. ⁵ οὗ, where, when. ⁶ φρονέω, think, judge. ⁷ κρύπτω, conceal, hide. ⁸ φανερόω, reveal, manifest. ⁹ νεκρώω, put to death, render weak. ¹⁰ μέλος, οὗς, τό, member, limb. ¹¹ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ¹² ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ¹³ πάθος, οὗς, τό, suffering, pain. ¹⁴ ἐπιθυμία, ας, ἡ, desire, passion. ¹⁵ πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice. ¹⁶ εἰδωλολατρεία, ας, ἡ, worship or service of an image. ¹⁷ ὀργή, ἡς, ἡ, wrath, anger. ¹⁸ ἀπειθεία, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ¹⁹ ποτέ, once, at some time. ²⁰ νυνί, now, already. ²¹ ἀποτίθημι, put off, lay aside. ²² θυμός, οὗ, ὁ, wrath, outburst of passion. ²³ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ²⁴ βλασφημία, ας, ἡ, blasphemy, reproach. ²⁵ αἰσχρολογία, ας, ἡ, obscene speech, dirty talk. ²⁶ ψεύδομαι, lie. ²⁷ ἀπεκδύομαι, strip off, disarm. ²⁸ παλαιός, old, ancient. ²⁹ πράξις, εως, ἡ, deed, function. ³⁰ ἐνδύω, put on, clothe. ³¹ νέος, new, young. ³² ἀνακαινώω, renew, amend. ³³ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ³⁴ εἰκών, ὄνος, ἡ, image, likeness. ³⁵ κτίζω, create, form. ³⁶ ἐνι, there is in, is present. ³⁷ Ἑλλήν, ἡνος, ὁ, Greek, Hellenic.

καὶ Ἰουδαῖος, περιτομή¹ καὶ ἀκροβυστία,² βάρβαρος,³ Σκύθης,⁴ δοῦλος,
ἐλεύθερος·⁵ ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν χριστός.

Ἐνδύσασθε⁶ οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ⁷ τοῦ θεοῦ, ἅγιοι καὶ ἡγαπημένοι, σπλάγχνα⁸ 12
οἰκτιρμοῦ,⁹ χρηστότητα,¹⁰ ταπεινοφροσύνην,¹¹ πραότητα,¹²
μακροθυμίαν·¹³ ἀνεχόμενοι¹⁴ ἀλλήλων, καὶ χαριζόμενοι¹⁵ ἑαυτοῖς, ἐάν 13
τις πρὸς τινα ἔχη μομφήν·¹⁶ καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἐχαρίσατο¹⁵ ὑμῖν,
οὕτως καὶ ὑμεῖς· ἐπὶ πᾶσιν δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἣτις ἐστὶν 14
σύνδεσμος¹⁷ τῆς τελειότητος.¹⁸ Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ βραβεύετω¹⁹ ἐν 15
ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἐνὶ σώματι· καὶ εὐχάριστοι²⁰
γίνεσθε. Ὁ λόγος τοῦ χριστοῦ ἐνοικεῖτω²¹ ἐν ὑμῖν πλουσίως²² ἐν πάσῃ 16
σοφίᾳ· διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες²³ ἑαυτούς, ψαλμοῖς,²⁴ καὶ ὕμνοις,²⁵
καὶ ᾠδαῖς²⁶ πνευματικαῖς,²⁷ ἐν χάριτι ᾄδοντες²⁸ ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ
κυρίῳ. Καὶ πᾶν ὃ τι ἂν ποιήτε, ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι 17
κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες²⁹ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ δι' αὐτοῦ.

¹ περιτομή, ἥς, ἡ, circumcision. ² ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ³ βάρβαρος, barbarous, barbarian. ⁴ Σκύθης, ου, ὁ, Scythian. ⁵ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ⁶ ἐνδύω, put on, clothe. ⁷ ἐκλεκτός, chosen, elect. ⁸ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ⁹ οἰκτιρμός, οὔ, ὁ, compassion, pity. ¹⁰ χρηστότης, ητος, ἡ, goodness, kindness. ¹¹ ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ¹² πραΰτης, mildness, gentleness. ¹³ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ¹⁴ ἀνέχομαι, endure, bear with. ¹⁵ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁶ μομφή, ἥς, ἡ, blame, (cause for) complaint. ¹⁷ σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ¹⁸ τελειότης, ητος, ἡ, perfection, completeness. ¹⁹ βραβεύω, be judge, rule. ²⁰ εὐχάριστος, thankful, grateful. ²¹ ἐνοικέω, dwell in, am settled in. ²² πλουσίως, richly, abundantly. ²³ νουθετέω, admonish, exhort. ²⁴ ψαλμός, οὔ, ὁ, song of praise, psalm. ²⁵ ὕμνος, ου, ὁ, song of praise, hymn. ²⁶ ᾠδή, ἥς, ἡ, song, ode. ²⁷ πνευματικός, spiritual. ²⁸ ᾄδω, sing. ²⁹ εὐχαριστέω, give thanks, thank.

Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε¹ τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ὡς ἀνήκεν² ἐν κυρίῳ. Οἱ 18

ἄνδρες, ἀγαπάτε τὰς γυναῖκας, καὶ μὴ πικραίνεσθε³ πρὸς αὐτάς. Τὰ 20

τέκνα, ὑπακούετε⁴ τοῖς γονεῦσιν⁵ κατὰ πάντα: τοῦτο γάρ ἐστιν

εὐάρεστον⁶ ἐν κυρίῳ. Οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε⁷ τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ 21

ἀθυμῶσιν.⁸ Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε⁴ κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, 22

μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλείαις⁹ ὡς ἀνθρωπάρεσκοι,¹⁰ ἀλλ' ἐν ἀπλότητι¹¹

καρδίας, φοβούμενοι τὸν θεόν: καὶ πᾶν ὃ τι ἐὰν ποιῇτε, ἐκ ψυχῆς 23

ἐργάζεσθε,¹² ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις: εἰδότες ὅτι ἀπὸ κυρίου 24

λήψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν¹³ τῆς κληρονομίας:¹⁴ τῷ γὰρ κυρίῳ χριστῷ

δουλεύετε.¹⁵ Ὁ δὲ ἀδικῶν¹⁶ κομιεῖται¹⁷ ὃ ἠδίκησεν:¹⁶ καὶ οὐκ ἔστιν 25

προσωποληψία.¹⁸

Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα¹⁹ τοῖς δούλοις παρέχεσθε,²⁰ εἰδότες 4

ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐρανοῖς.

Τῇ προσευχῇ²¹ προσκαρτερεῖτε,²² γρηγοροῦντες²³ ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ:²⁴ 2

προσευχόμενοι ἅμα²⁵ καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν²⁶ τοῦ

λόγου, λαλῆσαι τὸ μυστήριον²⁷ τοῦ χριστοῦ, δι' ὃ καὶ δέδεμαι:²⁸ ἵνα 4

¹ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ² ἀνήκω, be fit, be proper. ³ πικραίνω, make bitter, embitter. ⁴ ὑπακούω, obey, listen. ⁵ γονεὺς, ἑως, ὁ, parent. ⁶ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ⁷ ἐρεθίζω, arouse, provoke. ⁸ ἀθυμέω, be discouraged, disheartened. ⁹ ὀφθαλμοδουλεία, ας, ἡ, service rendered only while the master watches. ¹⁰ ἀνθρωπάρεσκος, people pleaser. ¹¹ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ¹² ἐργάζομαι, work, word. ¹³ ἀνταπόδοσις, εως, ἡ, recompense, reward. ¹⁴ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹⁵ δουλεύω, serve, am a slave. ¹⁶ ἀδικέω, do wrong, harm. ¹⁷ κομίζω, receive, bring. ¹⁸ προσωποληψία, ας, ἡ, partiality, favoritism. ¹⁹ ἰσότης, ητος, ἡ, equality, fairness. ²⁰ παρέχω, offer, afford. ²¹ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ²² προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ²³ γρηγορέω, watch, keep watch. ²⁴ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ²⁵ ἅμα, at the same time. ²⁶ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ²⁷ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ²⁸ δέω, bind, tie.

φανερῶσω¹ αὐτό, ὡς δεῖ με λαλῆσαι. Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς 5
 ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι.² Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε³ ἐν χάριτι, 6
 ἅλατι⁴ ῥητυμένους,⁵ εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἐνὶ ἐκάστῳ ἀποκρίνεσθαι.

Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει⁶ ὑμῖν Τυχικός,⁷ ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ 7
 πιστὸς διάκονος⁸ καὶ σύνδουλος⁹ ἐν κυρίῳ: ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς 8
 αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶ τὰ περὶ ὑμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν: 9
 σὺν Ὀνησίμῳ¹⁰ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν.
 Πάντα ὑμῖν γνωριοῦσιν⁶ τὰ ὧδε.

Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος¹¹ ὁ συναιχμάλωτός¹² μου, καὶ Μάρκος¹³ ὁ 10
 ἀνεψιὸς¹⁴ Βαρνάβα,¹⁵ περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολὰς – ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς,
 δέξασθε αὐτόν: καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰουστός,¹⁶ οἱ ὄντες ἐκ 11
 περιτομῆς:¹⁷ οὗτοι μόνον συνεργοὶ¹⁸ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, οἵτινες
 ἐγενήθησάν μοι παρηγορία.¹⁹ Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς²⁰ ὁ ἐξ ὑμῶν, 12
 δοῦλος χριστοῦ, πάντοτε³ ἀγωνιζόμενος²¹ ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς
 προσευχαῖς,²² ἵνα στήτε τέλειοι²³ καὶ πεπληρωμένοι ἐν παντὶ θελήματι
 τοῦ θεοῦ. Μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει ζῆλον²⁴ πολὺν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ 13
 τῶν ἐν Λαοδικείᾳ²⁵ καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει.²⁶ Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς²⁷ ὁ 14

¹ φανερῶ, reveal, manifest. ² ἐξαγοράζω, redeem, make the most of. ³ πάντοτε, always, at all times. ⁴ ἅλας, ατος, τό, salt. ⁵ ἀρτύω, season, make salty. ⁶ γνωρίζω, make known, declare. ⁷ Τυχικός, οὔ, ὁ, Tychicus. ⁸ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ⁹ σύνδουλος, ου, ὁ, fellow slave, fellow servant. ¹⁰ Ὀνήσιμος, ου, ὁ, Onesimus. ¹¹ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ¹² συναιχμάλωτος, ου, ὁ, fellow prisoner, fellow captive. ¹³ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ¹⁴ ἀνεψιός, οὔ, ὁ, cousin. ¹⁵ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁶ Ἰουστός, ου, ὁ, Justus. ¹⁷ περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ¹⁸ συνεργός, οὔ, ὁ, fellow worker. ¹⁹ παρηγορία, ας, ἡ, comfort, encouragement. ²⁰ Ἐπαφρᾶς, ᾱ, ὁ, Epaphras. ²¹ ἀγωνίζομαι, contend, struggle. ²² προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ²³ τέλειος, complete, perfect. ²⁴ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ²⁵ Λαοδικεία, ας, ἡ, Laodicea. ²⁶ Ἱεράπολις, εως, ἡ, Hierapolis. ²⁷ Λουκᾶς, ᾱ, ὁ, Luke, Lucas.

ιατρὸς¹ ὁ ἀγαπητός, καὶ Δημᾶς.² Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ³ 15

ἀδελφούς, καὶ Νυμφᾶν,⁴ καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτοῦ ἐκκλησίαν. Καὶ 16

ὅταν ἀναγνωσθῇ⁵ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολή,⁶ ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ

Λαοδικαίων⁷ ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ,⁵ καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας³ ἵνα καὶ

ὕμεῖς ἀναγνώτε.⁵ Καὶ εἶπατε Ἀρχίππῳ,⁸ Βλέπε τὴν διακονίαν⁹ ἣν 17

παρέλαβες¹⁰ ἐν κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς.

Ὁ ἀσπασμὸς¹¹ τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. Μνημονεύετε¹² μου τῶν δεσμῶν.¹³ 18

Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

¹ ιατρός, οὐ, ὁ, physician. ² Δημᾶς, ᾱ, ὁ, Demas. ³ Λαοδικεία, ας, ἡ, Laodicea. ⁴ Νυμφᾶς, α, ὁ, Nymphas. ⁵ ἀναγινώσκω, read. ⁶ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ⁷ Λαοδικεὺς, ἑως, ὁ, Laodicean. ⁸ Ἀρχιππος, ου, ὁ, Archippus. ⁹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁰ παραλαμβάνω, receive, take. ¹¹ ἀσπασμός, οὐ, ὁ, greeting, salutation. ¹² μνημονεύω, remember, make mention of. ¹³ δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond.